

УДК 341.1

DOI: 10.33663/1563-3349-2021-89-189

О. О. СОКОЛОВА

ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ПОСИЛЕНОЇ СПІВПРАЦІ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ УНІТАРНОГО ПАТЕНТНОГО ЗАХИСТУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Співпраця держав у межах Європейського Союзу спрямована на поглиблення інтеграції та досягнення спільних цілей. Установчими договорами ЄС встановлюється компетенція Союзу й ті механізми, якими можуть користуватися держави-члени для досягнення цілей. Аналізується механізм посиленої співпраці як спосіб розширення повноважень Європейського Союзу та його застосування до поглиблення співпраці держав-членів у сфері запровадження уніфікованої системи патентного захисту в ЄС. Встановлено, що механізм посиленої співпраці є законним, обґрунтованим та недискримінаційним засобом інтеграції, адже його застосування є пропорційним меті, яка постала перед державами-членами ЄС, – сприяння науковому та технічному прогресу, формування єдиного ринку та оптимізації конкурентного середовища.

Ключові слова: *посилена співпраця, інтеграція, уніфікований патентний захист, Європейський патент з унітарним ефектом.*

Sokolova Olena. Application of the enhanced cooperation mechanism to the introduction of Unitary patent protection on the European Union

Cooperation between States within the European Union is aimed at deepening integration and achieving certain common goals. The EU's founding treaties establish the competence of the union and the mechanisms that States can use to achieve these goals. The article analyzes the mechanism of enhanced cooperation as a way to expand the competence of the European Union and its application to strengthen cooperation between Member States in the implementation of a unified patent protection system in the EU. It has been established that the enhanced cooperation mechanism is a legitimate, justified and non-discriminatory method of integration, as its application is proportional to the goal set by EU member states, namely promotion of scientific and technological progress, creation of a single market and optimization of the competitive environment.

Key words: *enhanced cooperation, integration, unified patent protection, European patent with unitary effect.*

Розширення Європейського Союзу (далі – ЄС) та науково-технічний прогрес потребують вироблення ефективних механізмів співробітництва держав задля посилення інтеграційних процесів та досягнення спільних цілей у різних сферах діяльності.

У випадку, коли між усіма державами-членами ЄС неможливо досягти компромісу з конкретного питання у певній сфері, окрема група держав може звернутися до так званого механізму «посиленої співпраці» (enhanced cooperation).

Посилена співпраця має розглядатися як один зі способів розширення компетенції ЄС і як механізм реалізації окремих проєктів. Це є ефективним засобом інтеграції, адже презюмується, що держави-члени ЄС, які беруть участь у механізмі, заздалегідь мають за мету досягнення компромісного рішення із запровадження цілей, що встановлені в установчих договорах ЄС.

Дослідженням цього механізму присвячено велику кількість праць таких науковців, як Л.О. Бабиніна, Ю.А. Борко, М.Д. Василенко, Б. Хол, Б. де Віте, Ф. Фабрини, О.Ю. Потьомкіна, А. Стаб, Ж. Шове та ін. Використання посиленої співпраці з метою запровадження уніфікованого патентного захисту вивчали А. Бояр, Е. Бонадио, Г. Андраде, М. Лампинг та інші.

Основи механізму посиленої співпраці були закладені ще в Амстердамському договорі про зміни Договору про Європейський Союз, договорів, що засновували європейські співтовариства та пов'язаних з ним актів (далі - Амстердамському договорі) 1999 р., який передбачав надання державам-членам ЄС можливості більш тісно кооперуватися між собою для досягнення цілей установчих договорів ЄС. Так звана «тісніша кооперація» («closer cooperation») могла запроваджуватися лише у разі її ініціювання більшістю держав-членів ЄС і використовувалася як «останній засіб» (тобто лише у разі відсутності інших варіантів досягнення згоди з певного питання), не завдавати шкоди *acquis* та сторонам, що не беруть у ній участі та була відкритою для всіх держав-членів ЄС, які мали можливість приєднатися до механізму в будь-який момент.

Деякі зміни були внесені Ніццьким договором про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, договорів про заснування європейських співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (далі – Ніццький договір) у 2001 р. У ньому для визначення механізму «тіснішої кооперації» було встановлено

новий термін – «посилена співпраця» (enhanced cooperation). Договором було скасовано право вето держав, яке за Амстердамським договором давало можливість державам-членам ЄС виступати проти надання дозволу Радою ЄС на тіснішу співпрацю, посилюючись на «важливі та встановлені причини національної політики» [1, с. 92].

Механізм посиленої співпраці тривалий час не використовувався державами-членами ЄС. Стосовно причин невикористання думки науковців розділилися. Л.О. Бабиніна пояснює це «небажанням держав-членів і Європейської Комісії вносити додаткові політичні розбіжності в інтеграційний процес, який на початку 2000-х і так був досить насиченим» [2, с. 150].

Дійсно, інтеграційні процеси наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. набирали обертів. Так, у 1997 р. була укладена Шенгенська угода про вільне пересування громадян у межах ЄС, а у 2002 р. була запроваджена єдина грошова одиниця ЄС – євро, що стало етапом переходу до формування економічного та валютного союзу ЄС – найвищого етапу інтеграції. Крім того, кількість держав-членів ЄС активно зростала, у 2004 р. 10 країн (Естонія, Латвія, Литва, Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Словенія, Кіпр, Мальта) приєдналися до ЄС.

Об'єднавшись у рамках ЄС, держави-члени опинилися у нових економічних, соціальних та політичних умовах існування. Співпраця мала бути послідовною та зваженою, щоб певним чином стабілізувати характер співробітництва. Враховуючи внутрішню неоднорідність держав-членів ЄС, застосування механізму посиленої співпраці на цьому етапі мало б зворотній ефект та не сприяло б інтеграції. Встановлені умови запровадження посиленої співпраці запобігали зловживанню державами механізмом та спонукали до співпраці без звернення до додаткових способів розширення компетенції ЄС.

Набуття чинності Лісабонською угодою про внесення змін до Договору про Європейський Союз й договорів про заснування європейських співтовариств (далі – Лісабонська угода) у 2009 р. сприяло тому, що умови реалізації механізму посиленої співпраці стали більш зрозумілими та чітко визначеними.

Водночас держави-члени ЄС мали зважено підходити до посиленої співпраці. Встановлено, що лише Рада ЄС може заявити,

що застосування механізму є останнім засобом, що певні цілі не можуть бути досягнуті іншим способом у розумний термін. Визначено, що у механізмі можуть брати участь не менше дев'яти держав-членів, а також регламентовано, що держави можуть співпрацювати в одній зі сфер, охоплених установчими договорами, за винятком питань, що стосуються виключної компетенції ЄС, спільної зовнішньої політики й політики безпеки [3].

Так, Договір про Європейський Союз доповнено ст. 20 [4], а Договір про функціонування Європейського Союзу – ст. 326–334, які детально регламентують процедуру застосування механізму [5].

Як наслідок, починаючи з 2010 р., посилена співпраця застосувалася у сфері шлюбних відносин міжнаціонального характеру, що стосувалися розлучень, майнових відносин, у сфері простору свободи, безпеки та справедливості, а саме стосовно заснування Європейської прокуратури [6].

Останнім випадком застосування механізму посиленої співпраці була співпраця у сфері спільних правил конкуренції, оподаткування та зближення законодавства, яка передбачає запровадження унітарної системи патентного захисту на всій території ЄС та створення Уніфікованого патентного суду [7].

Запровадженню посиленої співпраці у цій сфері передували найбільш суперечливі та тривалі переговори. Процес гармонізації сфери патентного захисту розпочався з 1973 р. з укладанням Європейської патентної конвенції та створенням Європейської патентної організації (далі – ЄПО). ЄПО отримала повноваження видавати Європейські патенти, які, в свою чергу, потребували проходження патентовласником процедури валідації у кожній державі, де він прагнув отримати захист свого винаходу.

Процедура валідації передбачає підтвердження державою дії Європейського патенту на своїй території шляхом публікації перекладу патенту національною мовою, що є доволі витратно.

Держави-члени ЄС прагнули створити вигідніші умови для отримання патентного захисту і згодом ініціювали створення уніфікованої системи патентного захисту. Учасники переговорів керувалися положеннями про те, що Союз функціонує заради сталого розвитку Європи, що ґрунтується на збалансованому економічному зростанні та цінній стабільності, конкурентоспроможній

соціальної ринкової економіці. Союз сприяє науково-технічному прогресові [4].

Положення Ніщцького договору від 26 лютого 2001 р., що стосуються розширення компетенції ЄС у сфері торговельних аспектів інтелектуальної власності, свідчить про тенденції до гармонізації національних законодавств держав-членів ЄС, а також поліпшення системи захисту інтелектуальних прав на рівні ЄС [5].

З метою уніфікації патентного захисту в ЄС у 2000 р. був розроблений Регламент Ради ЄС щодо патенту Співтовариства та запровадження унітарного патентного захисту на всій території Союзу [9]. Перевагою унітарного патенту була його дія на території усього Співтовариства та необхідність сплати єдиного збору, який значно скоротив би витрати винахідників.

Передбачалося, що реєстрацію та видачу унітарного патенту Співтовариства здійснюватиме ЄПО, офіційними мовами якої є англійська, німецька або французька [9]. Заявка на отримання патенту та сам патент мали бути перекладені однією із цих мов. Іспанія та Італія не підтримали цього варіанту та пропонували зменшити кількість мов до однієї – англійської або збільшити до п'яти, додавши до переліку італійську та іспанську мови. Таку позицію держави аргументували метою захисту національних виробників та уникнення їх дискримінації.

Близько десяти років тривали переговори стосовно мовного питання. На засіданні Ради ЄС 10 грудня 2010 р. було визнано, що «існують нездоланні труднощі, що унеможлиблюють досягнення однакості на даний момент та в найближчому майбутньому» [10, с. 8].

Визнавши, що компромісу між усіма учасниками досягти не вдається, 12 держав-членів ЄС висунули пропозицію стосовно звернення до механізму посиленої співпраці як до способу досягнення уніфікації патентного захисту в ЄС та направили запит Європейській Комісії, заявивши про бажання застосувати механізм між собою. 10 березня 2011 р. рішенням Ради ЄС було авторизовано застосування механізму посиленої співпраці у сфері унітарного патентного захисту [7]. До цієї співпраці згодом приєдналося ще 13 держав, і таким чином до неї було залучено 25 держав-членів ЄС.

У свою чергу, Італія та Іспанія, які не приєдналися до посиленої співпраці, у 2011 р. звернулися до Суду ЄС із запитом про право-

мірність введення в дію цього механізму, який, на їх думку, підриває правила функціонування внутрішнього ринку ЄС [12]. Розглянувши запит, Суд ЄС надав наступні висновки:

– сфера уніфікації патентного захисту належить до спільної компетенції ЄС та держав-членів (п. 26);

– посилена співпраця відповідає положенням, що встановлені в Договорі про ЄС та Договорі про функціонування ЄС (п. 40, п. 86);

– застосування посиленої співпраці у цій сфері дійсно є останнім засобом (п. 59);

– на аргумент Іспанії стосовно того, що при авторизації посиленої співпраці у сфері патентного захисту Рада ЄС мала б також вирішити питання про організацію системи судового захисту, яка б застосовувалася до даного механізму, Суд ЄС вказав, що у своєму рішенні Рада не була зобов'язана надавати інформацію щодо судової системи, адже мета рішення – надання дозволу державам-членам ЄС на запровадження посиленої співпраці (п. 89-93). [11].

Варто також зазначити, що деякі учені висловлюють побоювання, що посилена співпраця може стати інструментом усунення зі співробітництва тих держав, які не дають своєї згоди на певні пропозиції [12, с. 15]. Саме тому посилена співпраця має застосовуватися з усіма застереженнями (умовами), що встановлені нормативною базою ЄС.

Для з'ясування того факту, чи законними є дії держав-членів ЄС стосовно застосування посиленої співпраці у сфері уніфікації патентного захисту в ЄС, необхідно детально проаналізувати їх на відповідність умовам, що встановлені в установчих договорах.

1. Основним завданням посиленої співпраці є просування цілей Союзу та посилення процесу інтеграції у тих сферах, в яких неможливо сформувати компромісне рішення для досягнення спільного результату.

Статті 3 та 4 ДФЄС встановлюють вичерпний перелік виключних повноважень та спільних повноважень ЄС та держав-членів відповідно. Регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності як таке не встановлено прямо в жодній з наведених статей. Проте ст. 118 ДФЄС встановлено, що «у контексті створення і функціонування внутрішнього ринку європейський Парламент та Рада... встановлюють заходи щодо започаткування Європейського права інтелектуальної власності...», а тому можна зробити висно-

вок про те, що сфера права інтелектуальної власності належить до функціонування внутрішнього ринку ЄС, а отже, відповідно до статті 4 ДФЄС є спільною для Союзу та держав-членів ЄС.

Цей висновок підтверджується також вищезгаданим висновком Суду ЄС [11, п. 25].

2. Для запровадження посиленої співпраці необхідне залучення до участі щонайменше дев'яти держав-членів ЄС.

Фактично на момент розгляду Комісією у 2010 р. питання про запровадження посиленої співпраці намір брати участь у співробітництві такого роду заявили вже 25 держав-членів ЄС.

3. Посилена співпраця не повинна підривати функціонування єдиного внутрішнього ринку, економічної та соціальної єдності всіх держав-членів ЄС, створювати дискримінацію та обмеження в торгівлі між ними або порушувати умови конкуренції в ЄС.

У рішенні Ради ЄС від 10 березня 2011 р. визнано, що «посилена співпраця у сфері створення унітарного патентного захисту відповідає праву ЄС та не підриває внутрішній ринок і економічну, соціальну, територіальну єдність. Даний механізм не є бар'єром або дискримінацією в торгівлі між державами-членами та не спотворює конкуренцію між ними» [7].

Іспанія та Італія посилалися на те, що такий принцип ЄС, як недискримінація, порушується, адже звернення до уніфікованої системи патентного захисту обмежується лише трьома офіційними мовами ЄС.

Мовні обмеження є *законними*, адже ґрунтуються на положенні статті 118 ДФЄС, у якій вказано, що «Рада, діючи згідно зі спеціальною законодавчою процедурою, за допомогою регламентів, встановлює положення щодо мови європейського права інтелектуальної власності» [5].

Обмеження кількості мов саме в такому обсязі є обґрунтованим та необхідним, адже метою є запровадження ефективної уніфікованої патентної системи у ЄС. Крім того, обмеження є тимчасовим і триватиме доти, доки переклад не здійснюватиметься автоматично.

Наразі переклад всіма мовами держав-членів ЄС не є необхідним, а також є витратним. Статистичні дані демонструють, що подання заявки на реєстрацію патенту є найбільш поширеним у таких державах, як Велика Британія (7 тис. заявок у 2010 р.),

Німеччина (33, тис. заявок у 2010 р.) та Франція (11 тис. заявок у 2010 р.). Для порівняння: патентні заявки в Італії та Іспанії налічують у середньому 4 тис. та 2 тис. відповідно.

Тимчасове обмеження у кількості мов є *пропорційним меті*, адже запровадження системи уніфікованого патентного захисту спрямоване на сприяння науковим і технічним досягненням, що відповідає статті 3 ДЄС та ст. 118 ДФЄС. Патенти є критично важливим інструментом для впровадження інновацій, а також є «одним з важливих кроків на шляху до завершення формування єдиного ринку, підвищення динамізму, гнучкості економіки ЄС, оптимізації конкурентного середовища. Створення єдиної європейської системи охорони об'єктів права інтелектуальної власності дає змогу підвищити конкурентноспроможність і привабливість європейської економіки у світі, забезпечує безпеку і захист творчої діяльності громадян на теренах усього ЄС, дає поштовх розвитку інноваційної діяльності та створює привабливий клімат для інвестування в Європу» [12, с. 277].

Таким чином, подібні мовні обмеження **не є дискримінацією**, адже вони ґрунтуються на нормах закону, є необхідними для досягнення певної мети та є пропорційними переслідуванню цілям.

4. Посилена співпраця має використовуватися в якості «останнього засобу».

Застосування механізму посиленої співпраці у даному випадку є останнім засобом, адже активне обговорення необхідності запровадження системи почалося ще з 2000 р. [8] і тривало майже до 2011 р.

Тривалі спроби запровадити уніфікований патент продемонстрували неспроможність досягти консенсусу з питань, що стосуються мови, яка застосовуватиметься до системи уніфікованого патентного захисту.

Для порівняння, дискусія стосовно запровадження механізму посиленої співпраці щодо регулювання у сфері розлучень тривала з 2005 р. до 2008 р.

5. Механізм посиленої співпраці має бути відкритим для всіх держав-членів ЄС, що можуть у майбутньому приєднатися до співробітництва у певній сфері.

Кожна держава-член ЄС має право брати участь в обговоренні питань у межах посиленої співпраці, що вже діє. Але в ухваленні

остаточних рішень задіяні тільки учасники механізму. Так, незважаючи на те, що Італія не приєдналася до механізму посиленої співпраці, на даний момент вона підписала Угоду про Уніфікований патентний суд, чим продемонструвала свою зацікавленість в участі в уніфікації патентного законодавства.

б. Рішення, що ухвалюються в межах посиленої співпраці, не є частиною «*acquis communautaire*» (з фр. – «добробок спільноти») чи «*acquis ЕС*».

Під *acquis communautaire* розуміють сукупність правових норм, судових рішень, доктринальних понять, рекомендацій тощо, які виникли за час існування ЕС та мають виконуватись як державами-членами ЕС, так і країнами-претендентами на вступ до ЕС.

Застосовуючи механізм посиленої співпраці, держави-члени ЕС мають поважати вже наявний «*acquis communautaire*», але на вказаний «добробок спільноти» рішення, що були прийняті у рамках механізму посиленої співпраці, не матимуть впливу. Таким чином, рішення, прийняті у рамках механізму посиленої співпраці, застосовуються лише до тих держав, які є учасниками цієї співпраці.

Такі умови запровадження механізму посиленої співпраці в необхідному обсязі звужують межі його застосування задля зваженого використання його державами на виконання цілей ЕС та забезпечують дотримання балансу між інтересами всіх держав-членів ЕС, а також Союзу та його інституцій.

Проаналізувавши механізм посиленої співпраці, особливості його застосування, а також розвиток відносин між державами-членами ЕС щодо уніфікації патентного захисту, можна зробити висновок про те, що у випадку неможливості досягнення консенсусу на рівні ЕС, застосування механізму посиленої співпраці є об'єктивно оптимальнішим варіантом вирішення питання, аніж його ігнорування як такого або його вирішення за рамками права ЕС.

У вказаному випадку застосування посиленої співпраці до запровадження уніфікованої системи патентного захисту в ЕС відповідає праву ЕС, не дискримінує ті держави-члени, які не беруть у ній участі, є альтернативним варіантом інтеграції ЕС, яка одночасно забезпечує єдність та різноманітність держав-членів.

1. Крушинський В.Ю. Амстердамський договір, що змінює Договір про ЕС, і Велика Британія. *Науковий вісник Дипломатичної академії України.*

2003. № 9. С. 86 – 96. **2.** Бабинина Л.О. Применение продвинутого сотрудничества новый тренд развития Европейского союза. *Вестник МГИМО*. 2014. № 4 (37). С. 148 – 154 URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/primenenie-prodvinutogo-sotrudnichestva-novyy-trend-razvitiya-evropeyskogo-soyuza>. **3.** Лісабонський договір (Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community. 13.12.2007) URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2007:306:FULL&from=EN>. **4.** Договір про Європейський Союз. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12012M%2FTXT>. **5.** Ніщський договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (2001/C80/01) URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT>. **6.** Рішення Ради (ЄС) 1259/2010 від 20.12.2010 URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1259/oj>; Рішення Ради (ЄС) 2017/1939 від 12.10.2017 URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>. **7.** Рішення Ради (ЄС) 2011/167 від 10.03.2011 стосовно імплементації посиленої співпраці у сфері заснування уніфікованого патентного захисту. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011D0167&from=EN>. **8.** Пропозиція щодо регулювання Радою патенту Співтовариства (2000/C 337 E/45) URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52000PC0412&from=EN>. **9.** Пропозиція стосовно регулювання Радою питання щодо перекладу Європейського уніфікованого патенту (2010). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010PC0350&from=EN>. **10.** Прес-реліз 3057 зустрічі Ради ЄС стосовно питання конкурентоспроможності, Брюссель, 10.12.2012. URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17668-2010-INIT/en/pdf>. **11.** Рішення Суду ЄС від 16.04.2013. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62011CJ0274>. **12.** Fabbrini F. The Enhanced Cooperation Procedure: A Study in Multispeed Integration. URL: http://www.csfederalismo.it/attachments/article/998/CSF-RP_Fabbrini_ENHANCED%20COOPERATION_October2012.pdf. **13.** Бояр А. О. Єдина політика ЄС у сфері інтелектуальної власності: передумови, формування системи, проблеми і перспективи. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки*. Економічні науки. № 1. С. 277–284.

References:

1. Krushynskiy, V. Yu. (2003) Amsterdamskiy dohovir, shcho zmyniuiе Dohovir pro Yevropeyskiy Soiuz, i Velyka Brytaniia. *Naukovyi visnyk Dyplomatychnoi akademii Ukrainy*, 9, 86 – 96 [in Ukrainian]. **2.** Babinina L.O. (2014) Primenenie prodvinutogo sotrudnichestva novyy trend razvitiya Yevropeyskogo soyuza. *Vestnik MGIMO*. 4 (37). 148 – 154 URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/primenenie-prodvinutogo-sotrudnichestva-novyy-trend-razvitiya-evropeyskogo-soyuza> [in Russian]. **3.** Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European

Community. 13.12.2007 URL: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2007:306:FULL&from=EN>. 4. Treaty on European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12012M%2FTXT>. 5. Treaty of Nice amending the Treaty on European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT>. 6. Council Regulation (EU) 1259/2010 of 20 December 2010 URL: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1259/oj>; Council Regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>. 7. Council Decision (EU) 2011/167 of 10 March 2011 authorising enhanced cooperation in the area of the creation of unitary patent protection. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011D0167&from=EN> (дата звернення: 05.03.2021). 8. Proposal for a Council Regulation on the Community patent (2000/C 337 E/45) URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52000PC0412&from=EN>. 9. Proposal for a Council Regulation on the translation arrangements for the European Union patent (2010). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52010PC0350&from=EN>. 10. Press Release 3057th Council meeting Competitiveness, Brussels, 10 December 2010 URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17668-2010-INIT/en/pdf>. 11. Judgment of the Court (Grand Chamber), 16 April 2013. Cases C-274/11 and C-295/11. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:62011CJ0274>. 12. Fabbrini F. The Enhanced Cooperation Procedure: A Study in Multispeed Integration. URL: http://www.csfederalismo.it/attachments/article/998/CSF-RP_Fabbrini_ENHANCED%20COOPERATION_October2012.pdf. 13. Boiar A. O. Yedyna polityka YeS u sferi intelektualnoi vlasnosti: peredumovy, formuvannya systemy, problemy i perspektyvy. *Naukovyi visnyk Volynskoho derzhavnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. Ekonomichni nauky. № 1. S. 277–284.

Sokolova Olena. Application of the enhanced cooperation mechanism to the introduction of Unitary patent protection on the European Union

Cooperation between States within the European Union is aimed at deepening integration and achieving certain common goals. The EU's founding treaties establish the competence of the union and the mechanisms that States can use to achieve these goals. The article analyzes the mechanism of enhanced cooperation as a way to expand the competence of the European Union and its application to strengthen cooperation between Member States in the implementation of a unified patent protection system in the EU. It has been established that the enhanced cooperation mechanism is a legitimate, justified and non-discriminatory method of integration, as its application is proportional to the goal set by EU member states, namely promotion of scientific and technological progress, creation of a single market and optimization of the competitive environment.

The central question of research is the introduction of unitary patent protection system in the EU, obstacles to its establishment and presumption of its advantages. Patent protection is an integral part of economics of every EU country and unification will contribute to the development of the EU single market. The present fragmented patent system is prohibitively expensive for European businesses. The EU member states have been unable to finalize the agreements that are necessary for the creation of the European unitary patent and establishment of a European patent court. The research is aimed at introducing the analysis of enhanced cooperation of Unitary Patent protection system, examination of its conditions and defining obstacles to the adoption of the EU Unitary Patent regulation.

Unification on regional level is extremely important, because harmonized EU patent protection will contribute to the progressive development of the European Union single market. Harmonization should not solely be done through legislation, but through judicial dialogue, cooperation and real actions. In addition, the realization of the unified patent protection system will activate the inventive activity and allows inventors to focus their attention on the process of developing of new technologies rather than bureaucratic processes of patents obtaining.

Key words: European Union, enhanced cooperation, integration, unified patent protection, European patent with unitary effect.